

กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนกลาง

นางอุไร ชูติเนตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
006683
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

ADMINISTRATIVE PROCESS OF SECONDARY SCHOOL CLUSTER UNDER
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN CENTRAL REGION

Mrs. Urai Chutinet

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนกลาง

โดย

นางอุไร ชุติเนตร

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันติเมฆ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนกลาง

ชื่อนิสิต นางอุไร ชูติเนตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดูลย์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง 7 คำนีคือ การวางแผนงาน การมอบหมายงาน การประสานงาน ความร่วมมือ การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน การงบประมาณ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง จำนวนทั้งสิ้น 412 คน ประกอบด้วย กรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน 103 คน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 103 คน และหัวหน้าหมวดวิชา 206 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วย แบบตรวจสอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบสอบถามปลายเปิด โดยเน้นคำถาม ที่ครอบคลุมถึงกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในค้ำนต่าง ๆ ทั้ง 7 ค้ำน ดังได้กล่าว มาแล้ว

3. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ ประชากรตอบ จำนวน 412 ฉบับ ได้รักลับคืนมา 328 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.61 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง พบว่า กรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป รัราชการมานานตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป และดำรงตำแหน่งนั้น ๆ มาแล้วส่วนมากตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป

2. จากการวิจัยถึงกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลางนั้น ปรากฏว่า กรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การมอบหมายงานและความร่วมมือ และปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยในเรื่อง การวางแผนงาน การประสานงาน การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน และการงบประมาณ

3. จากความคิดเห็นของกลุ่มประชากรเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค สรุปได้ว่า ในค้ำนการวางแผนงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง มักไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายไว้อย่างชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ บุคลากรที่ทำงานของกลุ่มโรงเรียนต่างมีหน้าที่ความรัับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำอยู่

เต็มมือ ทำให้เกิดปัญหาปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไม่ได้เต็มที่ และเนื่องจากโรงเรียน
ซึ่งสังกัดในกลุ่มเดียวกันอยู่กระจัดกระจายและห่างไกล ทำให้การติดต่อประสานงานไม่
สะดวก ครูชากมบุษย์สัมพันธ์ จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจึงทำให้การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน
เป็นไปได้โดยล่าช้าและขาดหลักเกณฑ์ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Administrative Process of Secondary School Cluster
 under the Department of General Education in
 Central Region

Name Mrs. Urai Chutinet

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya

Department Educational Administration

Academic year 1979

ABSTRACT

Objectives of the Study

1. To study the administrative process of secondary school cluster under the Department of General Education in Central Region in 7 areas: Planning, Delegation, Coordinating, Cooperation, Reporting, Follow-up and Evaluation and Budgeting.

2. To study the problems of and obstacles to the administrative process of secondary school cluster under the Department of General Education in Central Region.

Research Procedures

1. The total population in this study included 412 persons who are concerned with the administration of secondary school

clusters under the Department of General Education in Central Region, consisted of 103 members of administrative committee of secondary school cluster, 103 academic assistants and 206 heads of departments.

2. The instruments used in this study were questionnaires consisting of three parts: a checklist, a rating scale, and open-ended question, covering the 7 areas mentioned above.

3. A total of 412 questionnaires were distributed by mail. Of these, 328 copies or 79.61 percent were returned. The data were then analysed by the use of percentages, arithmetic means, and standard deviations.

Conclusions

1. Most members of the administrative committee of secondary school clusters, the academic assistants, and the heads of departments received the Bachelor's Degree, were 35 years old or more and had worked for the school for at least 16 years. The three groups of the population that held their present position at least 6 years.

2. The three groups of the population performed the tasks of delegation and cooperation at the high level, of planning, coordination, reporting, follow-up and evaluation, and budgeting at a lower level.

3. The problems and obstacles were as follows: the objectives and policies of the administration of secondary school clusters

were not clearly determined, in planning and usually changed. The three groups of the population had responsibilities in their own schools, so they could not devote much time to the assignment of the school clusters. The schools in each cluster were scattered and far from one another, so the task of coordination was hard to perform, and there was a lack of relationship. As a result, the participation from the three groups was not good. The administration of secondary school clusters lacked qualified personnel that made the tasks of reporting, follow-up and evaluation were inefficient, and the budget was not enough to cover expenses.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือ
 แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดโดยตลอดมา

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ได้ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์มนตรี ชูติเนตร ผู้อำนวยการ
 โรงเรียนปทุมคงคา ที่ได้ช่วยกรุณาให้หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังอาจารย์ใหญ่
 และผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการกรอก
 แบบสอบถาม ทำให้ได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดียิ่ง จนสำเร็จ
 จุลงไปได้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงขอ
 ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อุไร ชูติเนตร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

ฉ
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ท

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	9
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	10
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	12
	วิธีดำเนินการวิจัย	13
	ลำดับขั้นการเสนอข้อมูล	14
2	เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการในการบริหารการศึกษา	19
	หลักสำคัญของการวางแผนการศึกษา	25
	การมอบหมายงาน	31
	การประสานงาน	35
	ความร่วมมือ	39
	การรายงาน	41
	การติดตามและประเมินผลงาน	47
	การงบประมาณ	51

สารบาฐ (ต่อ)

บทที่

หน้า

๓	วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บข้อมูล	55
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	55
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
	การสร้าแบบสอบถาม	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล	61
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
	ข้อมูลส่วนตัวของประชากร	63
	การวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน	69
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการวางแผนงาน	70
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการมอบหมายงาน	76
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการประสานงาน	81
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านความร่วมมือ... ..	87
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการรายงาน... ..	92
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการติดตาม	
	และประเมินผลงาน.....	98
	- กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการงบประมาณ	
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค	109
	- ปัญหาและอุปสรรคของกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน	109
	- ปัญหาและอุปสรรคของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	112
	- ปัญหาและอุปสรรคของหัวหน้าหมวดวิชา	115

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	119
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	119
วิธีดำเนินการวิจัย	119
สรุปผลการวิจัย	120
- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	120
- สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการ- บริหารงานกลุ่มโรงเรียนในคานต่าง ๆ	121
- สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหา	124
อภิปรายและข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	138
ประวัติผู้เขียน	180

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม	57
2	แสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	61
3	กลุ่มประชากรจำแนกตามวุฒิ	64
4	กลุ่มประชากรจำแนกตามอายุ	65
5	กลุ่มประชากรจำแนกตามอายุราชการ	66
6	กลุ่มประชากรจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง	68
7	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ประชากรที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในค่าน การวางแผนงาน	70
8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ประชากรที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในค่าน การมอบหมายงาน	77
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ประชากรที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในค่าน การประสานงาน	81
10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ประชากรที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในค่าน ความร่วมมือ	87
11	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ประชากรที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในค่าน การรายงาน	92

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มประชากร ที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการติดตามและ ประเมินผลงาน	99
13	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มประชากร ที่มีต่อกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนในด้านการงบประมาณ	104
14	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการวางแผนงาน	166
15	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการมอบหมายงาน	168
16	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการประสานงาน	170
17	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการความร่วมมือ	172
18	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการรายงาน	174
19	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการติดตามและ ประเมินผล	176
20	แสดงรายละเอียดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการงบประมาณ	178

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย